

Zahájení diecézní fáze beatifikačního procesu Služebníka Božího Tomáše Týna.

V sobotu 25. února 2006 byla v boloňské bazilice sv. Dominika zahájena tzv. diecézní fáze šetření ve věci blahorečení Služebníka Božího Tomáše Týna (1950-1990), dominikánského kněze, brněnského rodáka a člena České dominikánské provincie.

Obřad zahájil v 11,30 hod boloňský arcibiskup a nově jmenovaný kardinál mons. Carlo Caffarra. Podle církevních předpisů se šetření zahajuje v místě, kde byl kandidát oltáře pohřben. To bylo v tomto případě pozměněno. Tomáš Týn zemřel nečekaně během svého léčení v německém Heidelbergu a pohřben je v nedalekém Neckargemündu. Největší část svého života však prožil právě v Boloni, kde žije i většina svědků, kteří mohou jeho život blíže objasnit. Proto bylo šetření zahájeno právě v Itálii a do České republiky a do Německa, bude následně vyslána vyšetřovací komise, která vyslechne tamní svědky a přezkoumá i místní dokumenty.

Nejprve italský vicepostulátor, Giovanni Cavalcoli, představil Týnův život ve velmi obsáhlé promluvě, kde se dotkl především důvodů tohoto šetření a významu jeho osoby. Podle této zprávy byl Tomáš Týn mimořádně horlivým řeholníkem, příkladným knězem, skvělým kazatelem a vyhledávaným zpovědníkem. Svou činností se obracel na neuvěřitelně široké publikum od lidí tradičně věřících až po lidi církvi odcizené či přímo nepřátelské. Byl také pilným profesorem a velmi obdivovaným přednášejícím. Přednášel filosofii, metafyziku, etiku a morální teologii. Zvláště se snažil seznámit svoje posluchače s naukou a trvalou hodnotou i aktuálností sv. Tomáše Akvinského, jehož dílo celý život studoval a konfrontoval s jinými mysliteli. Mezilidské neshody a protivenství řešil s velkou trpělivostí a přátelským porozuměním. Byl velmi oddán církevním autoritám, hájil mj. úctu k nenarozenému životu, důkladně analyzoval nebezpečí komunismu včetně jeho různých socialistických režimů a varoval před zesvětštěním v samotné církvi a jejímu krátkozrakému pokušení zalíbit se lacině okolnímu světu za každou cenu.

Potom všichni členové tribunálu: sám arcibiskup, biskupský vikář (soudce), obhájce spravedlnosti (lidově zvaný „d'áblův advokát“, jehož povinností je dbát na objektivnost šetření) a notář, složili veřejnou přísahu, že vykonají pravdivě a svědomitě svůj úřad a zdrží se jakýchkoli darů či přemlouvání, které by měly ovlivnit závěr procesu. Po nich přísahali o oba vicepostulátory, italský Cavalcoli a za českou stranu Efrém Jindráček, že budou poctivě zastávat svěřené úřady s ohledem na pravdivost důkazního šetření a svobodu jednotlivých svědků. Arcibiskupský kancléř také vyzval všechny osoby, které znaly Tomáše Týna a jsou ochotny o jeho životě svědčit (ať pro nebo proti) před církevním tribunálem, aby tak učinily a stejně tak aby daly k dispozici jakékoli spisy, kterých je autorem anebo mu byly alespoň připisovány. Toto prohlášení pak bude náležitě zveřejněno v tisku. Zahájení se účastnilo asi 300 ctitelů, známých a příbuzných Tomáše Týna z mnoha evropských zemí.

Samo blahorečení znamená církevně právní proces, při kterém komise odborníků přezkoumá život a dílo kandidáta. Všíhá si v podstatě tří rovin: (1) pověsti svatosti, (2) kategorie tzv. znamení (události, které spadají do kategorie mimořádných divů či zázraků) a pastorační vhodnosti čili veřejné příkladnosti a významu osoby. Minimum svatosti je konstatování skutečnosti, že daná osoba se nachází ve stavu tzv. milosti posvěcující, to znamená, že byla pokřtěná, příslušela ke katolické církvi a nenachází se ve stavu těžkého osobního hříchu. To je i minimum každého křesťana, o který je mravně povinen usilovat.

Aby však tato svatost byla uznána úředně a veřejně prohlášena, vyžaduje se víc než toto minimum. Vyžaduje se důkazní řízení, které má prokázat, že Služebník Boží (což je titul všech osob, jejichž beatifikační proces byl řádně otevřen), už zde na zemi příkladně žil a zvláště že zemřel nejen bez těžkého hříchu, ale dokonce že už za života dosáhl všech hlavních ctností v hrdinském stupni. Hrdinský stupeň znamená mimořádnou ochotu překonávat mravní překážky, statečně, důsledně a vytrvale usilovat o křesťanský život, a to tak, že může být i veřejným vzorem pro ostatní lidi. Ctnostmi rozumíme trvalé náboženské a mravní kvality. Těm hlavními, které dělají křesťana světcem, jsou tři hlavní tzv. božské či teologální ctnosti: víra, naděje a láska a čtyři ctnosti mravní, tzv. kardinální, o které se bezprostředně opírá lidské jednání: rozumnost, spravedlnost, statečnost a mírnost. Dále pak se zkoumají zvláštní ctnosti, které si vyžadoval životní stav a situace kandidáta. Zde, u řeholního kněze, budou zkoumány tři evangelijní rady, k nimž se zavázal sliby: poslušnost, chudoba a sexuální zdrženlivost, čili celibátní čistota. Aby tento život byl uznán nejen za ctnostný, ale přímo za hrdinský, je třeba

v uskutečňování či praktikování těchto kvalit dokázat opravdu nadpřirozený vliv samotného Boha, který v životě Služebníka Božího působil skrze tzv. dary Ducha svatého, čímž je lidský život přiveden ke kvalitě života podle blahoslavenství, jak je popisuje evangelium sv. Matouše v 5. kapitole. Pokud místní (diecézní) šetření dopadne úspěšně, bude celá kauza podstoupena k vyšší a závěrečné, tzv. římské fázi procesu.

Bude-li i tato fáze úspěšná, může papež nařídit vydání zvláštního dekretu o hrdinských ctnostech, kterým se toto šetření uzavírá a Služebníku Božímu náleží titul „ctihodný“. Souběžně s tímto anebo následně bude probíhat i proces ohledně tzv. „znamení“ či zázraku. Tím je míněno nadpřirozené ujištění, že kandidát žije v nebeské slávě a přimlouvá se u Boha. V praxi je tím obvykle míněno náhlé a trvalé uzdravení z vážné nemoci, které není vysvětlitelné užitou terapií a bylo ho dosaženo po vzývání onoho kandidáta. Je-li podle názoru smíšené lékařské komise a po prostudování příslušné zdravotní dokumentace ono uzdravení takto klasifikováno, je podstoupeno ještě komisi teologů a kardinálů. Sdílí-li i toto kolegium uvedený názor, může papež vydat další dekret, tentokrát o uznání zázraku. Tím je celá procedura ukončena a záleží na papeži, zda uzná za vhodné jmenovat kardinála legáta, který jeho jménem veřejně prohlásí dotyčného kandidáta za „blahoslaveného“ a schválí i jeho bohoslužebnou úctu. Tímto mu mohou být zasvěcovány jednotlivé oltáře či kaple.

Jedná-li se o osobu celocírkevního významu a Bůh, na jeho přimluvu, způsobí alespoň jeden další zázrak, může tentokrát sám papež osobně dotyčného blahoslavence prohlásit za svatého se všemi bohoslužebnými poctami, včetně zasvěcování samostatných kostelů.

Efrém Jindráček
vicepostulátor